

Ο περί Ἀρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1973 ἐκδίδεται διὰ δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας συμφώνως τῷ Ἀρθρῷ 52 τοῦ Συντάγματος.

Ἀριθμὸς 32 τοῦ 1973

ΝΟΜΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΩΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΝ

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

1. Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περί Ἀρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1973 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περί Ἀρχαιοτήτων Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικός νόμος»).

Συνοπτικός
τίτλος.
Κεφ. 31.
48 τοῦ 1964.

2. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Τροποποιήσις
τοῦ ἄρθρου 2
τοῦ βασικοῦ
νόμου.

(1) Διὰ τῆς ἀριθμήσεως τοῦ ὑφισταμένου μέρους αὐτοῦ ὡς ἐδαφίου (1) καὶ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων τροποποιήσεων ἐν αὐτῷ—

(α) διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ὁρισμοῦ «ἀρχαιότης» (ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3(α) τοῦ νόμου 48 τοῦ 1964) διὰ τοῦ ἀκολουθοῦ :

« ἀρχαιότης » σημαίνει πᾶν ἀντικείμενον εἴτε κινητὸν ἢ τμημα ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἔργον ἀρχιτεκτονικῆς, γλυπτικῆς, γραφικῆς, ζωγραφικῆς καὶ οἰασθῆποτε καθόλου τέχνης, δι' ἀνθρωπίνης ἐνεργείας παραχθέν, λαξευθέν, γραφέν, ζωγραφηθέν ἢ ἐν γένει καθ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ἐξ οἰασθῆποτε ὕλης κατασκευασθέν ἐν Κύπρῳ πρὸ τοῦ ἔτους 1850 μ.Χ. ἢ ἐκσκαφέν ἢ ἀναστυφέν ἐκ τῆς θαλάσσης ἐντὸς τῆς αἰγιαλίτιδος ζώνης τῆς Κύπρου καὶ περιλαμβάνει πᾶν τοιοῦτο ἀντικείμενον ἢ μέρος αὐτοῦ μεταγενεστέρως προστεθέν, ἀνακατασκευασθέν, ἀναπροσαρμοσθέν ἢ ὑποκατασταθέν :

Νοεῖται ὅτι προκειμένου περὶ τοιούτων ἔργων ἐκκλησιαστικῆς ἢ λαϊκῆς τέχνης, ὑψίστης ἀρχαιολογικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς ἢ ἱστορικῆς σημασίας, ἀντὶ τοῦ ἔτους 1850 μ.Χ. θὰ λογίζεται τὸ ἔτος 1900 μ.Χ.»

(β) διὰ τῆς καταργήσεως τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 3(β) τοῦ Νόμου 48 τοῦ 1964 γενομένης τροποποιήσεως τοῦ ὁρισμοῦ «ἔδαφος» καὶ τῆς προσθήκης ἀμέσως μετὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς λέξεως «γῆ» τῆς φράσεως «καὶ περιλαμβάνει τὴν αἰγιαλίτιδα ζώνη τῆς Δημοκρατίας»·

(γ) διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ὁρισμοῦ «Υπουργός» (ὡς οὗτος ἐκτίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 3(γ) τοῦ Νόμου 48 τοῦ 1964) διὰ τοῦ ἀκολουθοῦ :

« Ὑπουργός » σημαίνει τὸν Ὑπουργὸν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐνεργούντα συνήθως διὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου αὐτοῦ καὶ περιλαμβάνει πάντα ἕτερον

δημόσιον υπάλληλον υπηρετούντα ἐν τῷ Ὑπουργείῳ του δεόντως ἐξουσιοδοτούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων»·

(δ) διὰ τῆς προσθήκης καὶ εἰς τὴν δέουσαν ἀλφαθητικὴν σειρὰν τῶν κάτωθι ὀρισμῶν :

« Ἐπαρχιακὸν Μουσεῖον ἡ σημαίνει τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 ἰδρῦόμενον μουσεῖον ἐν τινὶ Ἐπαρχίᾳ·

Ἐπαρχιακὸν Τοπικὸν Μουσεῖον ἡ σημαίνει τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 20 ἰδρῦόμενον τοπικὸν μουσεῖον»·

(2) διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἀκολουθοῦ ἑξαφίου ὡς ἑξαφίου (2) :

«(2) Ὅσακις ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ γίνεται μνεῖα τῆς ἐκφράσεως Ἐπαρχιακὸν Μουσεῖον προστίθενται μετ' αὐτὴν αἱ λέξεις ἢ Τοπικὸν Μουσεῖον»·

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ νόμου.

3. Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθῶς :

(α) Διὰ τῆς εἰς τὸ ἐδάφιον (1) αὐτοῦ προσθήκης τῶν ἀκολουθῶν ἐπιφυλάξεων :

«Νοεῖται ὅτι ἡ ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεως τῆς ἀρχαιότητος ἀπόσπασις πρὸς μεταφορὰν καὶ παράδοσιν εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς δὲν θὰ συνεπάγεται οἰανδήποτε παράνομον ἀνασκαφικὴν ἐνέργειαν ἐὰν ἡ ἀπόσπασις ἐγένετο ἄνευ περαιτέρω ἐκσκαφῆς καὶ ἄνευ θλάθης τῆς ἀρχαιότητος καὶ αὕτη παρεδόθη εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς ἀνεπαφῶς ὡς εὐρέθη :

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ὁ Ὑπουργὸς κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως, ὡσαύκις αἱ περιστάσεις θὰ ἐδικαιολόγουν τούτο, χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς τὸν οὕτω εὐρόντα ἀρχαιότητα νὰ κατέχη ταύτην ὑπὸ τοιοῦτου ὅρου οἶους ὁ Ὑπουργὸς ἤθελεν ὀρίσει ἐν τῇ σχετικῇ ἀδείᾳ.»

(β) διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν εἰς τὸ ἐδάφιον (3) αὐτοῦ λέξεων «ἕξ μηνῶν καὶ πενήκοντα λιρῶν» (γραμμὴ 4) διὰ τῶν λέξεων «ἑνὸς ἔτους» καὶ «τριακοσίων λιρῶν», ἀντιστοιχῶς.

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου.

4. Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ βασικοῦ νόμου (ὡς τούτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 48 τοῦ 1964) περαιτέρω τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθῶς :

(α) Διὰ τῆς καταργήσεως τῶν ἐδαφίων (2) καὶ (3) αὐτοῦ, τοῦ ἐδαφίου (1) παραμένοντος ὡς τῆς μόνης διατάξεως τοῦ ἄρθρου·

(β) διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ τῆς λέξεως «Διευθυντῆς» (γραμμὴ 1) διὰ τῆς λέξεως «Ὑπουργός» καὶ διαγραφῆς ἐξ αὐτῆς τῶν λέξεων «θὰ πληρῶσῃ εἰς τὸν εὐρόντα τοιοῦτο ποσὸν οἶον θὰ ἔκρινεν ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν δικαίαν ἀγοραῖαν ἀξίαν αὐτοῦ» καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «θὰ πληρῶσῃ εἰς τὸν εὐρόντα, ἐὰν ἡ εὐρεθεῖσα ἀρχαιότης εἶναι κινητὴ, τοιοῦτο ποσὸν ὑπὸ τύπον φιλοδωρημάτος οἶον θὰ ἔκρινεν ὅτι θὰ ἦτο εὐλογον ὑπὸ τὰς περιστάσεις».

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου.

5. Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ νόμου τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν αὐτῷ προσθήκης μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ τοιοῦτου ἀρχαίου μνημείου» (γραμμῆ 5 καὶ 6) τῶν λέξεων «ἢ κατεδάφισιν τούτου» καὶ μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ ἰδίου» (γραμμὴ 7) τῶν λέξεων «ἢ προῆλθε εἰς οἰανδήποτε ἄλλην ἐνέργειαν ἣτις θὰ παρέβλαπτεν ἢ θὰ κατέστρεφε τὴν ἀρχαιολογικὴν σημασίαν καὶ στρωματογραφίαν τοῦ ἀρχαίου μνημείου».

6. Το έδαφιο (1) του άρθρου 10 του βασικού νόμου (ως τουτο έτροποποιήθη διά του άρθρου 5 του Νόμου 48 του 1964) περαιτέρω τροποποιείται διά της έν αυτώ άντικαταστάσεως των λέξεων «έξ μήνας» (γραμμή 7) και «πεντήκοντα λίρας» (γραμμή 8) διά των λέξεων «έν έτος» και «τριακοσίας λίρας», άντιστοιχως.

Τροποποιήσις του άρθρου 10 του βασικού νόμου.

7. Το άρθρον 11 του βασικού νόμου (ως τουτο έτροποποιήθη διά του άρθρου 6 του Νόμου 48 του 1964) περαιτέρω τροποποιείται ως ακόλουθως :

Τροποποιήσις του άρθρου 11 του βασικού νόμου.

- (α) Διά της άντικαταστάσεως των εις τό έδαφιο (1) αυτού λέξεων «ή επιδιορθωθή» (γραμμή 8) διά του κόμματος και των λέξεων «, επιδιορθωθή ή κατεδαφισθή»
- (β) διά της διαγραφής έκ του έδαφίου (2) αυτού της φράσεως της άρχομένης δια των λέξεων «και ό "Επαρχος έν διαβουλεύσει μετά του Διευθυντου» (γραμμαι 4 και 5) και ληγούσης δια των λέξεων «άρχαιου μνημείου» (γραμμή 9) και της άντικαταστάσεως αυτής διά της φράσεως «και ό "Επαρχος έν τη χορηγήσει ή μη τοιαύτης άδειας θα ένεργή έν διαβουλεύσει μετά του Διευθυντου και έν περιπτώσει διαφωνίας τούτων τό θέμα θα άναφέρεται εις τον "Υπουργόν και "Υπουργόν "Εσωτερικών προς λήψιν τελικής άποφάσεως. "Εν οιαδήποτε τοιαύτη άδεία δύνανται να τεθώσι τοιοῦτοι όροι άφορώντες εις την διατήρησιν του χαρακτήρος και του τύπου του αρχαιου μνημείου ως ήθελεν όρισθή έν τη άδεία»
- (γ) διά της διαγραφής έκ του έδαφίου (4) των λέξεων «ή επιδιορθώνει» εις την παράγραφον (α) αυτού (γραμμή 1) και των λέξεων «ή επιδιορθώσει» εις την παράγραφον (β) αυτού (γραμμή 1) και της άντικαταστάσεως αυτών διά του κόμματος και λέξεων «, επιδιορθώνει ή κατεδαφίζει» και «, επιορθώσει ή κατεδαφίσει», άντιστοιχως.

8. Το έδαφιο (2) του άρθρου 18 του βασικού νόμου τροποποιείται διά της έν αυτώ άντικαταστάσεως των λέξεων «έξ μήνας» και «πεντήκοντα λίρας» (γραμμή 4) διά των λέξεων «έν έτος» και «τριακοσίας λίρας», άντιστοιχως.

Τροποποιήσις του άρθρου 18 του βασικού νόμου.

9. Το άρθρον 20 του βασικού νόμου τροποποιείται διά της προσθήκης εις τό τέλος αυτού των λέξεων «ή έτερα Τοπικά Μουσεία έν οιαδήποτε τόπω έν τη Δημοκρατία».

Τροποποιήσις του άρθρου 20 του βασικού νόμου.

10. Το άρθρον 26 του βασικού νόμου τροποποιείται διά της έν αυτώ προσθήκης του ακόλουθου έδαφίου, της ύφισταμένης διατάξεως αυτού αριθμουμένης ως έδαφίου (1) :

Τροποποιήσις του άρθρου 26 του βασικού νόμου.

«(2) "Ο παραβάτης του έδαφίου (1) είναι ένοχος άδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσιν τά τρία έτη ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τάς πεντακοσίας λίρας ή εις άμφοτέρας τάς ποινάς ταύτας και τό έκδικάζον την υπόθεσιν Δικαστήριον δύναται να διατάξη όπως οιαδήποτε αρχαιότης έν σχέσει προς την όποιαν διεπράχθη τό άδικημα δημευθή.»

11. Το έδαφιο (2) του άρθρου 27 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακόλουθως :

Τροποποιήσις του άρθρου 27 του βασικού νόμου.

- (α) Διά της άντικαταστάσεως των έν αυτώ λέξεων «έν έτος» (γραμμή 5) και «έκατόν λίρας» (γραμμαι 5 και 6) διά των λέξεων «τρία έτη» και «χιλίας λίρας», άντιστοιχως και
- (β) διά της άντικαταστάσεως της έν αυτώ λέξεων «δημεύεται» (γραμμή 8) διά των λέξεων «δύναται να δημευθή διά διατάγματος του έκδικάζοντος την υπόθεσιν Δικαστηρίου».

Τροποποιήσις
του άρθρου 32
του βασικού
νόμου.

12. Το άρθρον 32 του βασικού νόμου τροποποιείται δια της έν αυτώ προσθήκης του ακόλουθου εδαφίου, τής ύφισταμένης διατάξεως αυτού αριθμουμένης ως εδαφίου (1) :

«(2) Ο παραβάτης του εδαφίου (1) είναι ένοχος άδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσιν τους έξι μήνας ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας τριακοσίας λίρας ή εις άμφοτέρας τας ποινάς ταύτας.».

Τροποποιήσις
του άρθρου 33
του βασικού
νόμου.

13. Το άρθρον 33 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακόλουθως :

(α) Διά τής αντικαταστάσεως των εις το εδάφιον (1) αυτού λέξεων «έντός περιόδου τεσσάρων μηνών από τής ήμερομηνίας εκείνης» (γραμμαι 2 και 3) δια των λέξεων «έντός περιόδου έξι μηνών από τής 1ης 'Ιουλίου 1973».

(β) δια τής αντικαταστάσεως του εδαφίου (2) αυτού δια του ακόλουθου :

«(2) Παρά το ότι αρχαιότης αναφερομένη εις κατάλογον υποβληθέντα εις τον Διευθυντήν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου δέν περιλαμβάνεται εις κατάλογον προηγουμένως υποβληθέντα είτε δυνάμει των διατάξεων των δια του παρόντος Νόμου καταργηθέντων Νόμων είτε δυνάμει διατάξεων του παρόντος Νόμου καταργηθεισών και αντικατασταθεισών δια νέων διατάξεων ή έλήφθη ή άπεκτήθη κατά παράβασιν οίωνδήποτε των προρρηθεισών διατάξεων, ή Δημοκρατία ουδεμίαν άπαιτήσιν επί τής τοιαύτης αρχαιότητος θα έχη και ουδεμίαν ποινική δίωξις ή διαδικασία έν σχέσει προς την αρχαιότητα ταύτην θα χωρήσῃ καθ' οίουδήποτε προσώπου ή καθολικού ή ειδικού αυτού διαδόχου κατέχοντος την αρχαιότητα ταύτην :

Νοείται ότι ο Ύπουργός κέκτηται έξουσίαν όπως, δσάκις μετά γνωμάτευσιν του Διευθυντού κρίνη ότι αρχαιότης περιληφθείσα εις οίονδήποτε τοιούτον κατάλογον υποβληθέντα δυνάμει οίουδήποτε έν ισχύϊ νόμου είναι άπολύτως αναγκαία δια τους σκοπούς του Κυπριακού Μουσείου, διάτασση, τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (5), την παράδοσιν ταύτης εις το περί ου ο λόγος Μουσείον και ο κάτοχος ταύτης υποχρεούται όπως παραδώσῃ ταύτην συμφώνως προς το διάταγμα :

Νοείται περαιτέρω ότι εις περίπτωσιν έργου έκκλησιαστικής ή λαϊκής τέχνης ουδέν τοιούτο διάταγμα θα έκδίδηται έκτός εάν το έργον είναι ύψιστης αρχαιολογικής ή καλλιτεχνικής ή ιστορικής σημασίας.

Πās όστις παραλείπει να συμμορφωθῇ προς οίονδήποτε διάταγμα έκδοθέν δυνάμει του παρόντος εδαφίου είναι ένοχος άδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσιν το έν έτος ή εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας τριακοσίας λίρας ή εις άμφοτέρας τας ποινάς ταύτας.».

(γ) δια τής αντικαταστάσεως των εις το εδάφιον (3) αυτού λέξεων «τής περιόδου των τεσσάρων μηνών» (γραμμή 1) δια των λέξεων «τής περιόδου των έξι μηνών».

(δ) δια τής περαιτέρω τροποποιήσεως του εδαφίου (4) αυτού (ως τουτο έτροποποιήθη δια του άρθρου 10 του νόμου 48 του 1964) δια τής έν αυτώ αντικαταστάσεως των λέξεων «έξι μήνας» (γραμμή 5 τής τροποποιήσεως εις το άρθρον 10 του νόμου 48 του 1964) και «χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσιν τας διακοσίας λίρας ή εις άμφοτέρας τας ποι-

νάς τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς» (γραμμαὶ 6 καὶ 7 αὐτόθι) διὰ τῶν λέξεων «ἔν ἔτος» καὶ «πρόστιμον μὴ ὑπερβαῖνον τὰς τριακοσίας λίρας ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας,» ἀντιστοίχως· καὶ

(ε) διὰ τῆς προσθήκης ἐν αὐτῷ τοῦ ἀκολουθοῦντος νέου ἐδαφίου :

«(5) Ὅσακις κρίνεται ὅτι ὠρισμένη ἀρχαιότης, νομίμως κατεχομένη, εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Κυπριακοῦ Μουσείου τότε ὁ Ὑπουργὸς κέκτηται διακριτικὴν ἐξουσίαν ἢ νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα παραδόσεως τῆς ἀρχαιότητος διὰ τοὺς σκοποὺς τούτους, ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοῦτον ὅπως ἐξακολουθήσῃ νὰ ἔχῃ τὴν φύλαξιν ταύτης ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι δὲν θὰ ἀποξενωθῇ ταύτης καὶ ὑπὸ τοιούτους ἐτέρους ὄρους οἷους ὁ Ὑπουργὸς ἤθελεν ὀρίσει, νοουμένου ὅτι ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐλέγχου καὶ ἐπιθλέψεως τῆς ἀρχαιότητος.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε διαταχθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ παράδοσις τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος τότε ἐὰν μὲν αὕτη ἐκτήθῃ πρὸ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1964 καταβάλλεται εἰς τὸν κάτοχον ταύτης εὐλογος καὶ δικαία ἀποζημίωσις, ἐὰν δὲ μετὰ τὴν 10ην Σεπτεμβρίου 1964 δύναται νὰ καταβληθῇ εἰς τὸν κάτοχον ταύτης εὐλογον ποσὸν ὡς φιλοδώρημα διὰ τὴν ὑπὸ τούτου μέχρι τότε διαφύλαξιν καὶ διατήρησιν τῆς ἀρχαιότητος.».

14. Ὁ βασικὸς νόμος τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐν αὐτῷ προσθήκης μετὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ ἀκολουθοῦντος νέου ἄρθρου—

«Ἐπέκτασις καθ' ἔλην ἀρμοδιότητος ἐπαρχιακοῦ δικαστηρίου. 34A. Παρὰ τὰς διατάξεις οἰουδήποτε ἑτέρου Νόμου τὸ ἀρμόδιον ἐπαρχιακὸν δικαστήριον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἐκδικάζῃ οἰουδήποτε ἀδίκημα διαπραχθὲν κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου.».

Τροποίσεις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου.

15. Ἡ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ τοῦ Πρώτου Πίνακος διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ περιγραφὴ τοῦ ἀρχαίου μνημείου ὑπ' ἀριθμὸν 4 τροποποιεῖται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς λέξεως «ἵππόδρομος» (γραμμαὶ 1 καὶ 2) διὰ τῆς λέξεως «στάδιον».

Τροποίσεις τοῦ Πρώτου Πίνακος.